

Dosarul nr. 2ra-2413/18

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central - (M. Bușuleac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (G. Vavrin, I. Dănilă, T. Berdilă)

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca - Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Victor Maliovanî și Alexandr Maliovanî,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Galchin
împotriva lui Alexandr Maliovanî și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea
averii comune pe cote părți

împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost
respins apelul declarat de Victor Maliovanî și Alexandr Maliovanî, reprezentați de
avocatul Iulia Osadcenco și menținută hotărîrea din 06 martie 2018 a Judecătoriei
Cahul, sediul Central

c o n s t a t ă:

La 26 iulie 2013, Dmitri Galchin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Alexandr Maliovanî și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea
averii comune pe cote părți.

În motivarea acțiunii, reclamantul Dmitri Galchin a indicat că este proprietarul
a 1/3 cotă parte din terenul aferent cu număr cadastral xxxx și 1/3 din casa de locuit
individuală cu număr cadastral xxxx.01, amplasate în orașul Cahul, str. Xxxx1.

Reclamantul a menționat că pînă în prezent nu a fost posibilă soluționarea pe
cale amiabilă a partajării în natură a bunurilor imobile sus menționate.

Prin urmare, reclamantul Dmitri Galchin a solicitat partajarea proprietății
comune în devălmășie dobândite în timpul căsătoriei, prin atribuirea în natură a 1/3
din terenul aferent, cu număr cadastral xxxx și 1/3 din casa de locuit individuală, cu
număr cadastral xxxx.01, amplasate în orașul Cahul, str. Xxxx1 în favoarea lui
Dmitri Galchin.

La 03 iunie 2014 Dmitri Galchin, reprezentat de avocatul Ion Grecu a depus
cerere de modificare a acțiunii, în care suplimentar celor indicate în acțiunea inițială,
a menționat că la 07 mai 2014 a aflat că Victor Maliovanî este coproprietar a 1/3

cotă parte a bunului imobil litigios, în temeiul contractului de donație nr. 305 din data de 14 februarie 2006, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Cahul la data de 20 februarie 2006.

Astfel, reclamantul Dmitri Galchin a menționat că eronat a înaintat pretenții către Elena Maliovanaia, care nu este coproprietară a bunului imobil litigios, deși urma să le înainteze către Victor Maliovanîi.

Prin hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a admis integral acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dmitrii Galchin împotriva lui Victor Maliovanîi, Elena Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi cu privire la partajarea averii comune în devălmășie. S-a împărțit bunul imobil cu nr. cadastral xxxx.01 situat în or. Cahul, str. Xxxxnr. 1, proprietate comună în devălmășie ale coproprietarilor Dmitrii Galchin, Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi proporțional cotelor părți de câte 2/3 și 1/3, după cum urmează: reclamantului Dmitrii Galchin, partea 2: îi revine suprafața de 21,7 m.p. și anume: locativa nr.1 cu suprafața de 21,7m.p., pîrîților Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, partea nr.1: îi revine suprafața de 47,0 m.p. și anume: locativa nr.2 cu suprafața de 11,1 m.p., locativa nr.3 cu suprafața de 17,8 m.p., locativa nr.4 cu suprafața de 10,8 m.p., coridor nr.5 cu suprafața de 7,3 m.p. și anexa nelocativă lit.a, conform anexei nr. 1 la Raportul de expertiză judiciară nr. 573 din 18 septembrie 2017. S-a împărțit bunul imobil cu nr. cadastral xxxx situat în or. Cahul, str. xxxx nr. 1, proprietate comună în devălmășie ale coproprietarilor Dmitrii Galchin, Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, proporțional cotelor părți de câte 2/3 și 1/3, după cum urmează: reclamantului Dmitrii Galchin, partea 2: sectorul de teren marcat de punctele 1-2-i-h-g-f-e-d-c-b-a-11-12-13-14-15-1 cu suprafața de 450,0 m.p., inclusiv suprafața construcțiilor, pîrîților Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, partea nr.1:sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-7-8-9-10-a-b-c-d-e-f-g-h-i-3 cu suprafața de 900,0 m.p, inclusiv suprafața construcțiilor, conform parametrilor hotarelor sectoarelor de teren indicate, conform anexei nr. 2 la Raportul de expertiză judiciară nr. 573 din 18 septembrie 2017.

Prin încheierea din 28 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a corectat eroarea evidentă din hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central, prin înlocuirea sintagmei „avere comună în devălmășie” cu sintagma „avere comună pe cote părți”.

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, reprezentați de avocatul Iulia Osadcenco și menținută hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost expediată participanților la proces, la data de 20 iunie 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.178), însă date despre recepționarea acesteia de către Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, la 03 august 2018 cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurenții Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi au solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă integral acțiunea reclamantului Dmitri Galchin sau să fie remisă cauza în prima instanță.

În motivarea cererii de recurs, recurenții Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi au indicat că instanțele ierarhic inferioare au încălcat dreptul de proprietate a coproprietarilor asupra bunurilor imobile din litigiu, supuse partajării, or acestea și-au întemeiat soluțiile în baza raportului de expertiză nr. 573 din data de 18 septembrie 2017.

Recurenții au menționat că expertiza de evaluare și partajare a bunului imobil a fost numită de prima instanța contrar procedurii, prevăzute de art. 149-152 Cod de procedură civilă. Astfel, după desemnarea expertului, instanța de judecată nu a convocat o ședință cu participarea părților, în cadrul căreia să fie stabilită legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului, nu a fost adus la cunoștință părților obiectul expertizei judiciare și întrebările la care expertul urmează să ofere răspunsuri, nefiind explicat dreptul de a face observații cu privire la întrebările adresate expertului, de a cere modificarea sau completarea lor, fapte confirmate prin procesul verbal a ședințelor de judecată.

La fel, recurenții Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi au invocat că raportul de expertiză nr. 573 din 18 septembrie 2017 este neobiectiv și tendențioas, deoarece nu asigură egalitatea în drepturi a coproprietarilor. Astfel, deși conform documentelor cadastrale Dmitri Galchin, Victor Maliovanîi și Alexandru Maliovanîi sunt coproprietari a câte 1/3 din bunurile imobile, supuse partajului, expertul concluzionează că partajul averii a câte 1/3 din bunuri nu este posibilă, însă este posibilă partajarea a 1/3 pentru Dmitrii Galchin și 2/3 pentru Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi.

La data de 25 octombrie 2018, în adresa intimațiilor Dmitri Galchin și Elena Maliovanaia a fost expediată copia recursului declarat de către Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata Elena Maliovanaia nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit. .

La data de 04 decembrie 2018, intimatul Dmitri Galchin, reprezentat de avocatul Ion Grecu a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depuse de către Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi.

Prin încheierea din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi împotriva deciziei din data de 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi urmează a fi admis, se casează decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul în cauza civilă, la cererea de chemare în

judecată depusă de Dmitri Galchin împotriva lui Alexandr Maliovanîi și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea averii comune pe cote părți cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că la 26 iulie 2013, Dmitri Galchin a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Maliovanîi și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea averii comune pe cote părți.

Prin hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a admis integral acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dmitrii Galchin împotriva lui Victor Maliovanîi, Elena Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi cu privire la partajarea averii comune în devălmășie. S-a împărțit bunul imobil cu nr. cadastral xxxx.01 situat în or. Cahul, str. Xxxxnr. 1, proprietate comună în devălmășie ale coproprietarilor Dmitrii Galchin, Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi proporțional cotelor părți de câte 2/3 și 1/3, după cum urmează: reclamantului Dmitrii Galchin, partea 2: îi revine suprafața de 21,7 m.p. și anume: locativa nr.1 cu suprafața de 21,7m.p., pîrîților Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, partea nr.1: îi revine suprafața de 47,0 m.p. și anume: locativa nr.2 cu suprafața de 11,1 m.p., locativa nr.3 cu suprafața de 17,8 m.p., locativa nr.4 cu suprafața de 10,8 m.p., coridor nr.5 cu suprafața de 7,3 m.p. și anexa nelocativă lit.a, conform anexei nr. 1 la Raportul de expertiză judiciară nr. 573 din data de 18 septembrie 2017. S-a împărțit bunul imobil cu nr. cadastral xxxx situat în or. Cahul, str. xxx nr. 1, proprietate comună în devălmășie ale coproprietarilor Dmitrii Galchin, Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, proporțional cotelor părți de câte 2/3 și 1/3, după cum urmează: reclamantului Dmitrii Galchin, partea 2: sectorul de teren marcat de punctele 1-2-i-h-g-f-e-d-c-b-a-11-12-13-14-15-1 cu suprafața de 450,0 m.p., inclusiv suprafața construcțiilor, pîrîților Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, partea nr.1:sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-7-8-9-10-a-b-c-d-e-f-g-h-i-3 cu suprafața de 900,0 m.p, inclusiv suprafața construcțiilor, conform parametrilor hotarelor sectoarelor de teren indicate, conform anexei nr. 2 la Raportul de expertiză judiciară nr. 573 din data de 18 septembrie 2017.

Prin încheierea din 28 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a corectat eroarea evidentă din hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin înlocuirea sintagmei „avere comună în devălmășie” cu sintagma „avere comună pe cote părți”.

Astfel, Colegiul reține că conform art. 357 alin. (1,3) Cod civil, încetarea proprietății comune pe cote-părți prin împărțire poate fi cerută oricând dacă legea, contractul sau hotărârea judecătorească nu prevede altfel. Împărțirea poate fi făcută prin înțelegere a părților sau prin hotărâre judecătorească.

Instanța de recurs relevă că unul din cele mai răspândite moduri de încetare a dreptului de proprietate comună pe cote – părți este împărțirea. În cazul împărțirii bunul aflat în proprietate comună pe cote-părți se împarte în natură între copărtași, fiecare dintre aceștia devin proprietarul exclusiv asupra unei anumite părți determinate din bunul care a format obiectul proprietății comune pe cote-părți. Ca rezultat al împărțirii bunului se face o repartizare concretă a unor părți din bunul comun, adică fiecare coproprietar primește o parte determinantă din bun în locul părții nedeterminante. Împărțirea bunului comun poate fi cerută oricând dacă legea, contractul sau hotărârea judecătorească nu prevede altfel. Aceasta înseamnă, că în lipsa unor prevederi legale, sau în lipsa unei înțelegeri dintre coproprietari, sau în lipsa unei hotărâri judecătorești care ar interzice sau amâna împărțirea, acesta poate fi făcută oricând. Cererea de împărțire poate fi înaintată atât de coproprietari cât și de creditorii unuia din coproprietar.

Astfel, Colegiul indică că obiectul litigiului dedus judecății îl constituie împărțirea bunurilor comune pe cote părți, și anume terenul aferent cu număr cadastral xxxx și casa de locuit individuală cu număr cadastral xxxx.01, amplasate în orașul Cahul, str. Xxxx1.

În conformitate cu art. 55 Cod de procedură civilă, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art.7 alin.(2), art.73 și 74, sînt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.

Art. 59 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Respectiv, părțile în cadrul unei cauze cu privire la împărțirea bunurilor comune pe cote părți sunt coproprietarii acestor bunuri.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, terenul aferent cu număr cadastral xxxx și casa de locuit individuală cu număr cadastral xxxx.01, amplasate în orașul Cahul, str. Xxxx1 aparțin lui Dmitri Galchin, Alexandr Maliovanî și Victor Maliovanî a câte 1/3 cotă parte fiecare (f.d.25-26).

Colegiul relevă că la 26 iulie 2013, Dmitri Galchin, reprezentat de avocatul Ion Grecu, care avea dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, în baza mandatului avocațial (f.d.8), a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Maliovanî și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea averii comune pe cote părți (f.d.1).

Ulterior, reclamantul Dmitri Galchin, reprezentat de avocatul Ion Grecu, care nu avea împuternicirea de a majora pretențiile sau de a renunța la pretențiile

înaintate, a depus cerere de concretizare a pretențiilor în care a menționat că eronat a înaintat pretenții către Elena Maliovanaia, care nu este coproprietară a bunului imobil litigios, deși urma să le înainteze către Victor Maliovanîi și a solicitat admiterea renunțului la acțiunea înaintată împotriva Elenei Maliovanîi și atragerea în calitate de copârît pe Victor Maliovanîi (f.d.24).

Prin încheierea din 08 mai 2014 a Judecătorei Cahul a fost respins demersul înaintat de reprezentantul reclamantului Ion Grecu, cu privire la atragerea lui Victor Maliovanîi în calitate de pârît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dmitri Galchin împotriva Elenei Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi (f.d.27-28).

Iar, prin încheierea din 08 mai 2014 a Judecătorei Cahul s-a respins ca neîntemeiată cererea avocatului Ion Grecu cu privire la renunțul parțial la cererea de chemare în judecată împotriva Elenei Maliovanîi (f.d.29).

Ținând cont de cele relevate supra, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a stabilit cu certitudine cercul de participanți la proces, și respectiv pretențiile reclamantului Dmitri Galchin.

Ori, prin încheierea din 08 mai 2014 a Judecătorei Cahul a fost respins demersul înaintat de reprezentantul reclamantului Ion Grecu, cu privire la atragerea lui Victor Maliovanîi în calitate de pârît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dmitri Galchin împotriva Elenei Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi (f.d.27-28), iar reclamantul Ion Grecu nu a depus altă acțiune împotriva lui Victor Maliovanîi și alt act procedural care ar indica la atragerea în calitate de copârît a lui Victor Maliovanîi la materialele cauzei lipsește.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de apel urma să stabilească dacă prin hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Central nu au fost soluționate drepturile unor persoane neimplicate în proces, în special în condițiile în care prin încheierea din 08 mai 2014 a Judecătorei Cahul a fost respins demersul înaintat de reprezentantul reclamantului Ion Grecu, cu privire la atragerea lui Victor Maliovanîi în calitate de pârît.

Mai mult, instanța de recurs menționează că Victor Maliovanîi a participat la ședințele de judecată din prima instanță după ce a fost dispusă efectuarea expertizei de evaluare și partajare a bunului, fiind în imposibilitate de a înainta întrebări spre soluționare expertului.

În acest context, Colegiul reiterează că, dreptul de acces la un tribunal prevăzut de art. 6§1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu este unul absolut, el poate fi supus unor restricții. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică că instanțele de judecată naționale trebuie să se asigure că restricțiile aplicate nu resping sau nu reduc accesul oferit unei persoane în așa fel sau într-o asemenea măsură încât însăși esența dreptului să fie afectată. Mai mult, o restrângere a dreptului nu va fi compatibilă cu art. 6§1 dacă nu urmărește un scop legitim și dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Dreptul de acces la un tribunal este prejudiciat în esența sa atunci când reglementările nu mai servesc scopurilor securității juridice și buneii administrări a justiției, ci constituie un fel de barieră care împiedică justițiabilul să obțină examinarea în fond a cauzei sale de

către o instanță judecătorească competentă (cauza Cornea c. Republicii Moldova, hotărârea CEDO din 22 iulie 2014, definitivă la 22 octombrie 2014).

Astfel, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (hotărârea CEDO din 25 februarie 1982, în cauza Campbell și Fell vs. Regatul Unit) și din moment ce drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (hotărârea CEDO din 09 octombrie 1979 în cauza Airey vs. Irlanda).

La fel, Colegiul relevă că instanța de apel a interpretat eronat faptul că prin raportul de expertiză nr. 573 din 18 septembrie 2017 s-a stabilit că nu este posibilă partajarea bunului cu numărul cadastral 1701118099 proporțional cotelor părți a câte 1/3 pentru coproprietari imobilului, Victor Maliovanîi, Alexandr Maliovanîi și Dmitri Galchin.

De asemenea, instanța de apel eronat a interpretat lipsa acordului lui Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi de a le fi atribuită 2/3 din bun, ori aceștia au indicat expres că nu doresc să le fie atribuită 2/3 din bun, dar doresc atribuirea bunului în natură conform cotei părți ideale deținute de aceștia.

Instanța de recurs relevă că ori de câte ori este posibil, conform expertizei tehnice, construcția se va partaja în natură, proporțional cotei -părți a fiecărui coproprietar iar, în cazul în care instanța constată că imobilul nu este comod partajabil sau este indivizibil în natură, bunul se va atribui unuia dintre copărtași, iar celorlalți li se va atribui o compensație bănească, cu raportul dintre cota lor parte și valoarea imobilului, dacă este cererea coproprietarilor cărora li se atribuie sulta. Însă, în litigiul dedus judecării bunul nu este partajabil proporțional cotelor -părți, iar o cerere prin care unul din coproprietari ar solicitat atribuirea sultei lipsește.

Mai mult, prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, reprezentați de avocatul Iulia Osadcenco și menținută hotărârea din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care s-a admis integral acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dmitrii Galchin împotriva lui Victor Maliovanîi, Elena Maliovanai și Alexandr Maliovanîi cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Respectiv, Colegiul menționează că instanța de apel urma să examineze cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Galchin împotriva Elenei Maliovanîi cu privire la partajarea averii comune pe cote părți, prin prisma depunerii acțiunii împotriva pîrîtului necorespunzător, ori aceasta nu este coproprietara bunurilor a căror partajare se solicită.

În contextul dat, instanța de recurs reține că, cele descrise supra indică la o examinare superficială a cauzei de către instanța de apel, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță, prin prisma prevederilor legale și fără a intra în esența litigiului dedus judecării, precum și fără concretizarea pretențiilor formulate de Dmitri Galchin.

Totodată, la data de 30 martie 2018 Victor Maliovanii și Alexandr Maliovanii, reprezentați de avocatul Iulia Osadcenco au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d.131-132).

Conform art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana incapabilă se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității.

Iar, în conformitate cu art. 75, alin. (1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă prevede că, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Conform punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; a1) numele și prenumele clientului b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Respectiv, Colegiul menționează că, mandatul avocațial cu seria MA 0857773 din 07 martie 2018 (f.d.108), în baza căruia avocatul Iulia Osadcenco a depus cererea de apel din numele lui Victor Maliovanii și a lui Alexandr Maliovanii, nu corespunde exigențelor legale menționate supra, or acesta pe verso nu are indicat numele și prenumele clientului, deși acesta, în conformitate cu prevederile punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, este un element obligatoriu al mandatului avocațial.

Mai mult, mandatul avocațial cu seria MA 0857773 din 07 martie 2018, în baza căruia avocatul Iulia Osadcenco a depus cererea de apel din numele lui Victor Maliovanîi și a lui Alexandr Maliovanîi nu are inserat pe verso împuternicirea de a ataca hotărîrea judecătorească, deși această împuternicire urma a fi indicată expres, sub sancțiunea nulității în mandatul eliberat avocatului.

Astfel, Colegiul menționează că, mandatul avocațional cu MA 0857773 din data de 07 martie 2018, nu corespunde prevederilor punctului 8 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 și nu are inserat pe verso împuternicirea de a ataca hotărîrea judecătorească, fapte care nu au fost apreciate de instanța de apel, care era obligată să verifice împuternicirile avocatului Iulia Osadcenco de a ataca hotărîrea primei instanțe, din numele lui Victor Maliovanîi și a lui Alexandr Maliovanîi, ori cererea de apel nu a fost semnată de aceștea, dar a fost semnată doar de avocatul Iulia Osadcenco.

În aceste împrejurări, se interpretează că cererea de apel împotriva hotărârii din 06 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, depusă la 30 martie 2018 de Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi, reprezentați de avocatul Iulia Osadcenco, care a și semnat cererea de apel, a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, iar instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea regulilor instituite de art. 369 Cod de procedură civilă.

Ori, instanța de apel urma să argumenteze dacă prezența apelanților Victor Maliovanîi și Alexandr Maliovanîi și susținerea de către aceștia a cererii de apel în instanța de judecată în ordine de apel acoperă viciul semnării cererii de apel de o persoană neîmputernicită.

Instanța de recurs menționează că, aspectele menționate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în ordine de apel nu poate echivala cu soluționare efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudicare.

Conform jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces. Acest principiu este unul din elementele noțiunii mai largi de "proces echitabil", ce impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa, în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul ei (cauza Ankerl contra Suediei, hotărârea din 18 februarie 1997; cauza Niderost -Huler contra Suediei, hotărârea 1997-1/24 noiembrie 1997).

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă,

concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Victor Maliovanii și Alexandr Maliovanii, se casează decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Galchin împotriva lui Alexandr Maliovanii și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea averii comune pe cote părți cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale ale litigiului dedus judecății.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Victor Maliovanî și Alexandr Maliovanî.

Se casează decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Galchin împotriva lui Alexandr Maliovanî și Elena Maliovanaia cu privire la partajarea averii comune pe cote părți cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nina Vascan